

DM

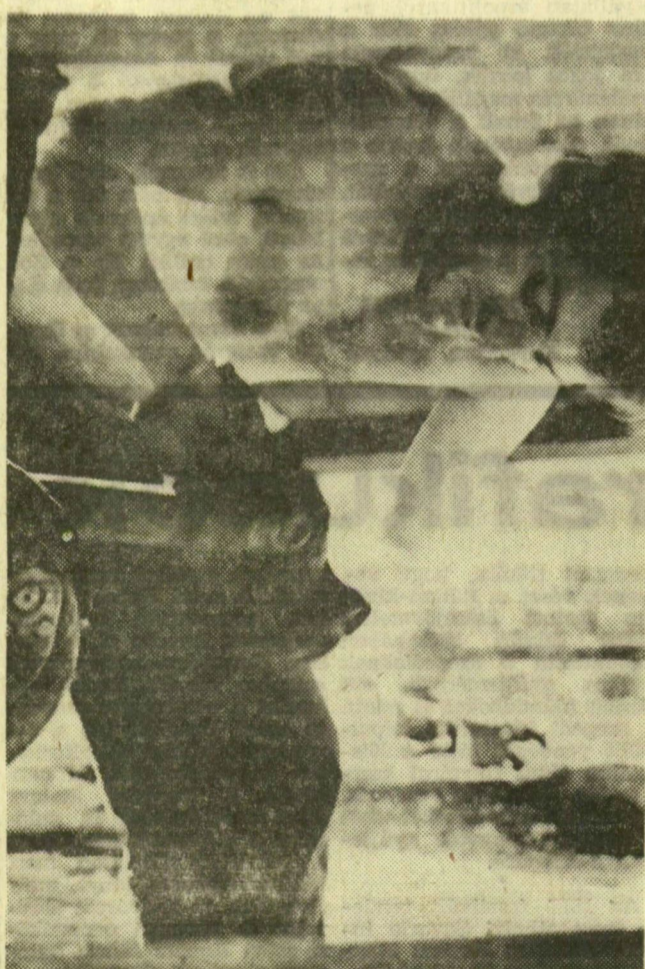
magazin

KISS ATTILA RAJZAI

A hídépítés tudományát nem akarja megtanítani mostani képzőiskolájával Somogyi Károlyné, csak azt akarja igazolni, hogy megfeszített emberi erő, figyelem és pontosság kell ehhez a munkához. Egyébként szemközt néz már egymással Algyón a készülő közúti híd árterek fölött nyújtózkodó két vasszerkezete, a parton most a teljes találkozást készíti elő: négy darabban állítják össze a meder fölötti ívet — minden darab 60 tonnát nyom burkolat nélküli.

Erdemes legalább képről megnézni a hídépítőket — hiszen hasonló munkát láthatunk majd a makói Maros-hídnál is, és remélhetően nemsokára közvetlen közelről figyeljük munkájukat Szegeden is, ha a második hidat építik.

MŰHELY

A Tiszatájnál

Ha a helyadottságok meghatározóak, akkor „kivételes helyzetben” vagyunk. Itt élünk egyetlen emelettel elválasztva (bárha összekötte élünk), a Sajtóház első és harmadik szintjén, s — meglepően keveset tudunk egymásról: a Tiszatáj és a Délmagyarország szerkesztősége. Ehhez persze nemcsak szakmánk sietős tempója a ludas, meg munkánk jellegének különbözősége. Sőt, az sem lehet igazi mentség, hogy a Tiszatáj szinte kizárólag „külső”, a Délmagyarország pedig belső munkatársakkal dolgozik zömmel, vagyis nincsenek jó lehetőségeink a személyes találkozásokra. A Tiszatájban sokan publikálnak, akiket személyesen nem ismerünk. Tulajdonképpen a jó szomszédi kapcsolatok jobb ápolásának igényével ültünk asztalhoz dr. Ilia Mihály egyetemi adjunktussal, a Tiszatáj főszerkesztőjével.

— Egy ilyen beszélgetéskor — ha csupán emlékeztetőül is — nélkülözhetetlen a kérdés: mi lehet a célja, rendeltetése ma egy vidéken megjelenő folyóiratnak? Ezen belül mi a célja, funkciója a Tiszatájnak?

— Abból a látszólag közismert tényből kell kiindulnunk, hogy ma Magyarországon nincs tájirodalom, nincs szegedi vagy debreceni irodalom, mint volt a századfordulón, tehát a Szegeden vagy Debrecenben szerkesztett folyóirat csak *összmagyar* irodalmi, kulturális igények, szempontok szerint lehet szerkeszteni. A magyar szellemi életnek nincsenek és nem is lehetnek olyan területei, amelyek nem tartoznak a vidéken megjelenő folyóiratok munkájának körébe. Mindenfajta olyan törekvés, mely az egységes hazai magyar irodalmat, kultúrát lakóhely szerint osztályozza, szeparatizálódáshoz vezet, a nagy egészből zárja ki önmagát, s ezzel azokat az alkotókat, kiket a területi szempont szerint látszólag favorizál, elzárja a jótékony értékösszevetéstől. Természetesen a Szegeden, Miskolcon, Debrecenben, Pécsen megjelenő folyóiratoknak a budapestiekhez képest van speciális föladata: a legközvetlenebb környezetének hagyományait ápolni, ében tartani, a hely vonzásában élő írók jó művei közlésének előnyt biztosítani, számot adni arról a közvetlenül meghatározó, szellemi környezetről, melyben léteznek. De ez a speciális föladat nem nőhet az egész fölé, hiszen ez a speciális csak az egész részeként nyeri el igazi értékét, attól való nem természetes elválasztása torz öntételeket szül. Mindez természetesen vonatkozik a Tiszatájra is. Huszonöt éves történetének eszté-

tikailag és politikailag is azok voltak a leggyöngébb periódusai, amikor a helyi szempont, a helyi mérce érvényesült a szerkesztésben, szemben az egészséges országos irodalompolitikai lehetőségekkel. Szerkesztőségünk úgy látja, hogy a kulturális élet decentralizálásának abban is meg kell nyilvánulnia, hogy egy olyan hagyományú és szellemi potenciájú város, mint Szeged, kell hogy fölneveljen és fölntartsa egy olyan irodalmi, kulturális fórumot, mely a teljes magyar szellemi életre tekint, vonzaskörébe azt igyekszik befogni, s olvasótáborát ennek megfelelően igényli. (Hadd utaljak csak a Szegedi Szabadtéri Játékokra, mely más vonatkozásban már ezt a szerepet tölti be.) Ilyen megfontolásból a szerkesztés jelenlegi munkájában már korántsem játszik akkora szerepet a helytörténet, mint régen, és a szakudományos munkák közlését is jobban szeretnénk abban a régen tervezett helytörténeti-tudományos folyóiratban látni, melynek megjelenéséért tudom, hogy nagy erőfeszítések történtek a megyei és a városi vezetésben is.

— Amióta átvette a folyóirat irányítását — ennek éppen egy esztendője — véleménye szerint módosult-e a Tiszatáj profílja?

— Részben az előzőek folytatásaként mondom, hogy az elmúlt években a Tiszatáj a magyar folyóiratok sorában néhány olyan szerkesztési, tartalmi jeggyel gazdagodott, mely megkülönböztetővé tette folyóiratársaitól. Ilyen volt a külföldi magyar irodalommal való intenzív foglalkozás, mely hosszú idejű mulasztások pótlását szolgálta; ilyen volt a környező népek nemzeti kultúrájával, irodalmával való foglalkozás is a *Most — Punte — Híd* rovatban, melynek kedvező vissz-

hangja volt itthon, s külföldön is; idesorolnám a folyóirat tematikus számainak megjelenését (finnugor népek irodalma, néprajzi, régészeti, nyelvészeti, Ilyés Gyulát köszöntő számok), melyekhez hasonló a jövőben is tervezünk. De hogy egyenesen a kérdésre válaszoljak: a fentiek nem jelentenek lényeges módosulást, hiszen ezek a jegyek már megvoltak akkor is a szerkesztésben, amikor Hayasi Zoltánnal szerkesztettük a folyóiratot. Ha van valami módosulás az utóbbi évben, akkor az a teljes magyar irodalomból való közlés, válogatás, a külföldi magyar irodalom szelektívebb szerepeltetése, egy hosszú időre megtervezett tematikus folyóiratszám sora, s legvégül pedig a folyóirat kelet-európai orientációjának fokozódó tervszerűsége. Ez utóbbi munkát rendkívül fontosnak tartjuk, hatalmas lemaradásokat kell pótolnunk, és úgy hisszük, hogy a Tiszatáj nemcsak kulturális föladatot teljesít, hanem sürgető történelmi követelésnek is eleget tesz. Közismert, hogy irodalmi közvéleményünk erősen nyugati orientációjú volt, hatalmas rokonkultúráról mondott le, nem ismerte meg máig sem igazán „tejtestvérei” kultúráját. Most, hogy a szocializmusban való azonoság kapcsol össze bennünket, szerencsés lehetőség van a mulasztások pótlására, az elkövetkező hónapokban *Kelet-európai Néző* címmel új rovatot indítunk. Talán az is bizonyos módosulás, hogy a szerkesztői munkában fokozott figyelmet fordítunk a „népben, nemzetben” gondolkodó, a szocializmust természetes lételemként fogadó, erősen közösségi, közéleti igényű irodalom közlésére, kritikai fogadtatására, méltatására. Ez a törekvésünk szerencsésen találkozott irodalompolitikánkban megnyilvánuló nagy pozitív jelekkel is.

— Milyen olvasótáborra tart igényt a lap, és milyen olvasótáborra van? Tart-e valamiféle érzelhető kapcsolatot az olvasókkal?

— Azzal kezdeném a választ, hogy szaktudományunkból szinte teljesen hiányzik a komoly, megalapozott ízlés- és olvasásszociológia. Ezért aztán egy-egy folyóirat csak esetlegesen értesül pontosan olvasóinak véleményéről, igényéről. A Tiszatáj nem nagy példányszámú folyóirat, sok-sok levélből nagyjából tudósítást kap egy-egy szám visszhangjáról. Természetesen vannak pontosabb értesüléseink is, például a kiadók jelentései az elfogyott példányszámról. De hadd említsek két másfajta példát az olvasókkal való kapcsolatra, Nemrég Martonvásárra hívták meg a szerkesztőséget, az MTA Mezőgazdasági Kutató Intézete Széchenyi István Klubjának vendégei vol-